

NAPREJ

Glasiło jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna petit vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglašeni in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Panem et circenses.

Ako človek pomisli, kaj se vse pri nas godi in na kakšen čuden način naš negujejo naši državniki, se nič več ne čudi, da so gotovi ljudje prepričani, da je Avstrija izredno močno in zdravo državištvó. Saj ni mogoče, da bi bolno telo preneslo vse, kar se vrši na telesu naše domovine. Štiri leta prenašamo najtežja bremena najstrašnejše vojne, kar jih pozna zgodovina. Trpe očetje, bratje in sinovi na bojni fronti. V zaledju trpe vdove, sirote, matere in sestre in neveste. Trpe tudi oni, ki jih narava ni oblagodarila s potrebnimi svojstvi, ki jih zahteva od moža vojaška oblast. Najbolj trpe oni, ki so jim bili že predvojni časi skozi v srečni in blagostanju. Trpe najbolj delavci in njihove nesrečne družine. Trpimo vsi vsled slabih gospodarskih razmer, vsled nesposobnosti naših vlad v razumevanju aprovizacijske politike in trpimo vsled nekonstitucionalnosti naše konstitucije. V tej vojni so pokazale naše vlade vso svojo srčno simpatijo do posedujočih slojev in svojo antipatijo do delavskih množic. In so dale naše vlade s svojo protiljudsko politiko državi pečat razredne organizacije imovitih kast, ki se polagoma razvijajo v kasto navadnih roparjev ljudskega življenja. Nobena izmed dosedanjih vlad ni znala organizirati aprovizacije tako, da bi zadostila potrebam širokih plasti našega prebivalstva. Mirno je gledala, kako rastejo odiraške cene blagu, ki tvori temelj naše prehrane. Gledala je in dobro je vedela, da ne morejo ljudski dohodki pokrivati stroškov najnujnejših potreb. Stenila ni proti temu ničesar. Družinam vpoklicanih je določila beraške podpore in bilo je dovolj. Pač so se znale naše vlade obračati do ljudskih množic z raznimi prošnjami in z nabiranjem denarja in drugega blaga v vojne svrhe. Nage smo slačili, reveže smo odirali, lačnim smo jemali iz ust poslednji komadič kruha. Pri tem smo puščali, da so si odirali polnili svoje nenasitne bisage z bogastvom. Narode smo oropali vseh pravic in celo njihovim zastopnikom smo hoteli zabraniti pristoje besedo. Časnikom smo pa dali nagobčnik, da nebi izvedeli ljudje iz njih o vnebovpijočih krivicah, ki se gode. Tako smo se zatekli po klancu nizdolu, ki vodi v prepad, da nas nobena zavora ne more več ustaviti. Kakor, da leži nad nami prokletstvo, kakor, da smo postali slepo orodje svoje žalostne usode, ki nima z nami več nobenega usmiljenja. Tako smo prijadrali do splošne nezadovoljnosti, do položaja, v katerem se bomo pričeli prav kmalu grizti drug drugega in sami sebe.

Ljudstvo zahteva kruha in miru. To revno in obupano, izmučeno in izstradano ljudstvo ne more več dalje. Kaj stori pri tem naša vlada? Pove, da žetev ni najboljša, da bomo morali vrniti od nove žetve Nemčiji, kar smo od Nemcev dobili na posodo v tem letu pa da bo ostalo za nas toliko, da bomo morali štediti še nadalje prav tako kakor dosedaj. Da pa bomo štedili kakor se spodobi, je naša vlada zvišala za več kot 100% cene žitu, moki in kruhu. To je prvo darilo Hussarekove vlade. Družine vpoklicanih dobivajo dnevno 1 K 60 vin. podpore. Kila kruha pa stane 1 K 40 vin. In komu je naložila vlada ta novi krušni davek? Iz čegavih žepov bo prišla milijarda v državne blagajne v imenu krušnega davka? Iz delavskih žepov in, po največ iz žepov industrijskega proletarijata. Še manj bomo imeli kruha. Pa niti za nakup one mrvice kruha ne bomo imeli dovolj denarja. Ali ne vedo gospodje na Dunaju, kam silijo ljudstvo s temi novimi indirektnimi davki? Ali ne vedo, da se, pri najboljši volji, ne more vsega prenesti? Kaj je ljudstvo krivo, če smo zabredli z našo ladijo v to močvirje, iz katerega nas ne spravi več noben bog. Štiri leta trpi ljudstvo radi tujih grehov; štiri leta dela po-

koro za tuje grehe. Sedaj ima dovolj vsega zla in prosi košček kruha in trenutek srčnega in duševnega miru, trenutek mirne družinske sreče. Odgovor se glasi. Nič ti ne damo kruha in za ta nič boš dal kar smo ti dali in kar ti damo v obliki podpore. Mesto kruha in sreče, dobimo glad, in krušni davek.

Ali morejo nevtralci kaj storiti za mir?

Nevtralci zavzemajo — kakor piše v »N. Züricher Zeitung« dr. Mohr-Töndurez — v tej težavni in brezkončni svetovni voji nepomembno stališče. Založno gledajo to igro, v kateri so prisiljeni sodelovati, čeprav le kot statisti. Ne ganejo niti mezinca, da bi odvrčali to dogodivščino ali se obranili nesreče. Sicer pa je tudi le domišljavost vojskujočih, ako mislijo in pravijo, da imajo le oni odločevati o miru in mirovnih pogajanjih. Nevtralci so namreč trpeli tudi vsled vojne, čeprav niso morda plačali računa s krvjo. Tudi so interesente pri tem velikem upniškem zborovanju. Ni vseeno, kako se izvrši likvidacija in položaj sanira. S tega stališča bi bilo tedaj le želeli, da nevtralci stopijo na pot, ki utegne prepričati še večletno vojno. Vojne dežele mislijo, da bodo mogle priti do miru z mečem v roki. To je sama prevara. Nevtralci pa stoje tu kakor ovce in čakajo mirno in brez odpora smrtnega udarca.

K nevtralcem prištevamo: Švico, Španijo, Holandsko, Dansko, Švedsko, Norveško in Rusko, vsaj oni del Rusije, ki ga ni zasedla Nemčija. Ti nevtralci skupaj reprezentirajo vsekakor neko moč. Ako opazujemo, s kako silnimi sredstvi poizkušata obe vojni stranki, da bi pridobili dušo nevtralcev, moramo reči, da so jim zelo resne simpatije nevtralcev. Nevtralci so moč. Ako hočemo spoznati samo le moralno vrednost te moči, bi bilo to že precej, ne oziroma se na štiri ali pet milijonov vojakov, katere bi mogli postaviti in katere bi končno nobena vojna stranka na nasprotni strani ne videla rada in jih ne mogla prenašati. Tu bi bilo treba prijeti: nevtralci bi morali v najširši javnosti, z vso resnostjo, katero zahteva položaj, in z vsem poudarkom, kakor ga napravlja nesreča, katero krivično trpimo, študirati vprašanje evropskega miru, je preiskati in potem stopiti z enodušno, energično noto pred vojskovoalce. Vsekakor pa bi bilo treba izpregovoriti resnico: Preiskali smo vašo revščino in smo našli, da se tako in tako da sklepati mir. Prosimo vas — kajti velika beda, ki nas ogroža, vam daje pravico do te prošnje — da se na tej ali oni podlagi sklene mir. Ona vojna stranka, ki odklanja naš predlog in ne razpravlja o njem, ta ni več naš prijatelj, in mi bomo vse svoje simpatije posvetili drugi stranki. Mirno moremo prenašati tudi slabo razpokoženje in vašo jezo, v kolikor ne razumete in krivo tolmačite

naš mirovni predlog spričo velikim ranam, ki jih je vojna prizadejala tudi naši deželi, in spričo dejstvu, da nas vse vaše simpatije ne rešijo pred propadom. Ne moremo in nečemo čakati še leta, da se brez odpora pogreznemo v propad.

Ta mirovni korak mora, kakor rečeno, jasno in točno preiskati razmere in gledati, da se najde na podlagi prejšnjega položaja kaka rešitev v liberalnem, demokratičnem smislu. Skoro gotovo se vprašanju krivde ne bo moglo izogniti. To so pač stvari, ki naj bi se prepustile presoji diplomatično izvežbanih, izkušanih državljanov. Ne mislimo, da bi se ta mirovna ofenziva nevtralcev mogla smatrati kot nekaka vojna napoved, nasprotno pa noben izmed vojskujočih se ne bo želel, da bi vsi ti nevtralci stopili v vojno na eno stran. Priznali se bo pa moralo, da bi mogla taka odkrita in drzna beseda roditi čudeže.

Vsi nevtralci skupno so velika moralna moč. Primerna beseda je že samanasebi velika moč, kajti v začetku je bila vedno beseda, ki je dala duška kaki ideji. Ideja je našla potem potem besede bojevniške in je nazadnje zmaga, ako je bila dobra. Slaboten in usmiljenja vreden rod — pravi ta nevtralec — bi bili, ako bi se ne upali v družbi z nevtralci vseh dežel izročiti odkrito in, če treba, trde, obsojajočo besedo. Legitimacijo k temu nam dajo nevarnosti, ki nas vse silno ogrožajo. Kateri državnik v nevtralnih deželah bi si drznil zastaviti svoj ugled, vso svojo osebnost, da se takoj uvede takšna akcija, in kateri parlament nevtralnih držav v Evropi bi se drznil pomagati temu državniku? Verujemo na uspeh take akcije, ker ima mogočna resonančna tla in ker bi vest miroljubnega sveta obenem govorila iz tega dobro utemeljenega mirovnega predloga. Kdo ve, ako bi se narodi v vojnih državah takoj ne mogli pridobiti, da bi v kratkem času kapitulirale tudi one skupine, ki prevladujejo še sedaj omahljive narode. Mir je mogočna beseda. Ako jo izgovorimo, mi nevtralci, spominjaje se opomina; v začetku je bila beseda, potem pa je sledilo dejanje. Dovolj je brezplodnih ministrskih govorov, z zvijačo vprizonjenih diplomatskih akcij, stavljenih dnevnih veličin vojne in slavečih junaških činov. Naj bi vstal mož z dobro mislijo in močnim srcem, kak Bonaparte miru.

Vojna poročila.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 14. avgusta. Uradno se razglašajo: V ozemlju Tonale je včeraj sovražnik pričel z napadi, ki smo jih že delj časa pričakovali. Uvedel jih je dopoldne s sunki proti našim pozicijam v ozemlju izvirov Noce in Sarca di Genova. Popoldne je po močni artiljerijski pripravi napadel naše pozicije ob Tonalu. Boji so za nas ugodno potekali. Italijani si nikjer niso priborili uspehov. Sicer na jugozapadni fronti nobenih posebnih dogodkov. V Albaniji so se naše čete vzhodno doline Devoli polastile nekaterih sovražnikovih oporišč.

Dunaj, 15. avgusta. Uradno se razglašajo: Kakor zadnja podjetja na benečanski gorski fronti, tako so tudi sovražni napadi na Tonale ostali brez uspeha. Severno ceste čez prelaz prodirajoče sovražne kolone so bile že v našem obrambnem ognju razbite. Na južni strani ceste se je bilo sovražniku posrečilo, polastiti se nekega oporišča na Monticellu, katero pa so mu vrli Štajerci 26. strelskega polka kmalu zopet iztrgali. Tudi početkom zadnjih bojev opuščene stražne postojanke so naše čete zopet zasedle. Sovražnik se je skoraj povsod umaknil zopet v svoje jarke. Naši letalci so ga zasledovali s strojnimi puškami. V Albaniji so si naše vrle čete vzhodno doline Devoli priborile novih uspehov.

Boji na zapadni fronti.

Berlin, 14. avgusta. (Uradno.) Armadna skupina kraljeviča Ruprechta: Uspešni boji med Ysero in Scar-

po. Južno Merrisa in južno Lyse so se izjalovili sovražni napadi. — Armadna skupina generala Boehna: Delni napadi ob obeh straneh Somme in severno Avre. Zapadno Lassingya je sovražnik znova napadel. Dalje južno smo sovražni napad v protisunka odbili. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Manjši infanterijski boji ob Vesli in vzhodno Reimsa.

Berlin, 15. avgusta. (Uradno.) Armadna skupina kraljeviča Ruprechta: Med Ysero in Scarpo živahno poizvedovalno delovanje. Jugozapadno Aytete se je sovražni delni napad izjalovil pred našimi črtami. Severno Ancre smo ponoči izpraznili del naših sprednjih pozicij pri Pussieuxu in Beaumont-Hamelu. Izpraznjeni del je sovražnik popoldne zasedel. — Armadna skupina generala Boehna: Nobenih večjih bojnih dejanj. Proti večeru med Ancre in Oiso naraščajoč artiljerijski ogenj. Sovražni delni napadi ob obeh straneh Avre so bili zavrnjeni. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Pri sunku na južnem bregu Vesle smo vjeli kolodvorsko posadko v Breuillu. Neka nemška letalska flotila je ustavila angleško letalsko skupino, ki je plula proti nemški meji. V zračnem boju smo sestrelili 5 sovražnih letal.

Angleško vojno poročilo.

London, 14. avgusta. Na raznih točkah fronte so naše čete dovedle iz nemških bojnih črt znatno število ujetnikov. Prva francoska in četrti angleška armada sta od 8. avgusta naprej ujeli 20.000 Nemcev, med njimi 800 častnikov, ter vplenili nad 600 topov in več tisoč strojnih pušk. Med vplenenjem vojnim materialom sta dva cela vlaka obleke in vojnih potrebščin.

Potopljene ladje.

Pariz, 15. avgusta. Francoski ladji »Djemnah« in »Australia« sta bili v Sredozemskem morju torpedirani in potopljeni. Z »Djemnah« se pogreša 442 oseb, z »Australia« 3 osebe. Od posadke je utonilo 14 moških. — Sto milij od Virginije je bil ameriški parnik »Jenning« potopljen od nemškega podvodnega čolna. Posadka je bila rešena.

Nadporočnik Löwenhardt ponesrečil.

Berlin, 15. avgusta. Eden naših najuspešnejših bojnih letalcev, nadporočnik Löwenhardt, je dne 10. avgusta v zračnem boju ponesrečil. S svojim aparatom je trčil ob neko drugo nemško letalo in je padel smrtno ranjen iz višine 1500 metrov na tla.

Vesti iz Rusije.

Protest sovjetske vlade. Moskva, 14. avgusta. V poslanci ameriškega generalnemu konzulu Poole opozarja ljudski komisar za vnanje zadeve, Čičerin, da Poole kot zastopnik ameriške evlade lahko ostane v Moskvi in lahko ostane v stiku s svojo vlado, ker je brzozjavno zvezo preko murmanskega ozemlja porušila Anglija, a ne ruski komisarij. Ker mu daje ruska vlada na razpolago brezlični brzozjav, prosi Čičerin ameriškega generalnega konzula, naj ameriški vladi in širokim plastem ljudskih mas inozemstva sporoči, da se je na ruskem narodu izvršilo nasilje, ki se nikakor ne da opravičiti. On vpraša, je-li Anglija ne more jasno povedati, kaj hoče od Rusije. Je-li hoče strmoglaviti najbolj ljudsko vlado, kar jih je svet kedaj videl, sovjetske delavce in kmetov? Spričo postopanja Anglije pač moramo misliti, da namerava zopet vpostaviti najhujše tiranstvo, ljudstvu sovražni carizem. Čičerin je končno izrazil zaupanje, da bo Poole kolikor mogoče pripomogel, da se ustvari jasnost o tem problemu.

Ententne čete na murmanskem fronti so se umaknile. Moskva, 14. avgusta. Glasom uradnega poročila o položaju na murmanskem fronti so ententne čete po šestdnevnem neprestanem boju ustavile nadaljnje prodiranje ter se umaknile. Razpoloženje naših čet je zelo ugodno. V Arhangelsku je položaj za vlado dovoljen.

Dnevnik bivšega carja. »Izvestija« poročajo, da se bodo dnevniki bivšega carja Nikolaja, ki obsegajo dobo 36 let, v polnem obsegu objavili. Najprej se objavijo carjevi zapiski od leta 1905. do leta 1917.

Ruski poslanik zapusti London. »Daily Chronicle« javlja, da bodo poslaniku ruske republike v Londonu, Litvinovu, izročili potne liste ter ga pozvali, da se vrne v Rusijo.

Sporazum med donsko in kubansko vlado. »Ruskij Golos« poroča, da se med donsko in kubansko vlado in z oblastmi gubernij vrše pogajanja za ustanovitev skupne vladne oblasti.

Poole zapusti Moskvo. Washington, 15. avgusta. Amerikanski generalni konzul Poole je zastopstvo ameriških interesov izročil švedskemu konzulu. Uničil je svoje knjige ter zahteval svobodno pot za-se in za svoje osobe. Poole se vrne v Ameriko.

Ruski socialni revolucionarji. Iz Stockholma se brzozjavno poroča: Po zanesljivih francoskih poročilih dobivajo ruski socialni revolucionarji materialno in moralno podporo od Francije in Anglije.

Rusija proti vojni. Petrograška »Severnaja Kamna« z 11. t. m. piše pod naslovom: »Zopet nas hočejo zaplesti v vojno« naslednje: Angleži, Francozi in njih agenti v Rusiji še sedaj niso opustili upanja, zaplesti rusko re-

publiko zopet v svetovno vojno proti Nemčiji. Rusija mora na vsak način zmagati v notranjem boju, da uide zunanjemu.

Mobilizacija v donskem ozemlju. Moskovsko časopisje poroča: Vlada donskega ozemlja je odredila delno mobilizacijo.

Japonci v Vladivostoku. Iz Vladivostoka se brzozjavno poroča: Prvi kontingent japonskih čet za intervencijo v Sibiriji se je izkrcal v Vladivostoku.

Politični pregled.

= Cesar Karl v nemškem glavnem stanu. Vodilno glasilo nemške socialno-demokratske stranke, berlinski »Vorwärts« piše o sestanku v nemškem glavnem stanu: Cesar Karl je došel z velikim spremstvom v nemški glavni stan, kjer so zbrani vsi vodilni in odločilni močje. To pomenja važne dogodke, in po pravici domnevamo, da gre za razmere na vzhodu. Lloyd George ni rekel neopravičeno, da je brest-litovski mir le mir meča. Da se ta vzdrži, za to je le eno sredstvo: popolna nemška zmaga na zapadu. Zadnji dogodki so pa menda tudi največjim optimistom odprli oči. Mi odločno svarimo, da bi se angažirala čast nemškega naroda za ustanovitev novih kraljestev. Nemški narod se bojuje za Nemčijo, mir brest-litovski pa ni vreden kostij niti enega nemškega vojaka.

= Vlado obrtnikom. Zastopnik nemških obrtnikov poslanec Einspinner je bil pretečen forek sprejet od cesarja v posebni avdijenci ter je predložil vladarju spomenico o položaju srednjih in malih obrtnikov. Cesar je obljubil obrtnikom svojo podporo in izrazil svoje zadovoljstvo, da služijo obrtniki s tako požrtvovalnostjo skupni stvari v kljub svojemu težavnemu stališču.

= Mirovno vprašanje. V dunajskih diplomatskih krogih smatrajo vesti o novem mirovnem posredovanju za golo kombinacijo. Vsekakor, pravijo, ni nobena nevtralna država storila doslej nobenega oficialnega koraka v tej smeri in tudi ni znano, da bi Nemčija namerala storiti tak korak.

= Na Češkem je prepovedano nositi orožje. Po poročilih iz Prage je namestništvo v Pragi prepovedalo nositi orožje na Češkem. Prepoved je bila izdana baže iz razlogov javne varnosti.

= Izvršene obsodbe. »Arb. Ztg.« prinaša zopet dve povelji vojaških poveljstev, ki poročata, da sta bila inf. Štefan Nagy od p. i. b. št. 24 in dom. inf. Omer Luin inf. reg. št. 23 obsodjena radi dezercije na smrt in da sta bili obsodbi pri Štefanu Nagy 13. jul. 1918 in Omeru Luinu 17. jul. 1918 izvršeni. Povelje ima datum 1. avgusta 1918. Drugo povelje št. 183 z dne 5. avgusta 1918: Dom. inf. Štefan Kun inf. reg. št. 38. je bil radi dezercije 22. julija 1918 na smrt obsojen in je bil istega dne ustreljen. Obe povelji se morata moštvo naznaniti.

= Bodoča jugoslovanska država bo obsegala po poročilih švicarskih listov, 135.000 km². Avstro-Ogrske države in sicer: 3000 km² Goriške, 7000 km² Štajerske, 10.000 km² Kranjske, 8000 km² Istre in dalmatinskih otokov, 13.000 km² Dalmacije, 43000 km² Hrvatske in Slavonije in končno 51.000 km² Bosne in Hercegovine. Tako javlja »Plzeňska Nova Doba«. Tu pišejo dobesedno: »avstro-ogrske države«.

= »Armeezeitung« na Ogrskem prepovedana. Ogrska vlada je odtegnila poštni debit poluradnemu glasilu vojnega ministrstva, »Danzeners Armeezeitung« in prepovedala razširjanje lista na Ogrskem. List je imel pred kratkim par ostrih člankov proti ogrskim zahtevam po samostojni armadi. Ti članki so bili predmet živahnim razpravam v ogrskem parlamentu. Objavljena prepoved je posledica teh razprav.

= Giolitti o položaju. Provincijalni svet v Cuneo je izvolil bivšega ministrskega predsednika Giolittija zopet za svojega predsednika. V svojem govoru je povdarjal Giolitti, da morejo Italijani z največjim zaupanjem zreti v bodočnost in upati, da je osvoboditev njihovih bratov prav blizu. Mi upamo — je rekel Giolitti — da nas lebo 1918 približuje koncu strahovitega klanja in da bo pravičen mir omogočil svetu povratek k civiliziranemu življenju, k napredku in svobodi. Mir pa mora biti res mir in ne premirje, ne povratek k politiki oboroževanja. Vsi narodi morajo spoznati potrebo obsežnih notranjih in mednarodnih reform na podlagi pravičnosti in svobode.

= Belgija na mirovni konferenci. Kakor se iz Londona poroča, se bo ententa v svojih mirovnih pogojih zavzela za osvoboditev vseh

obsojenih Belgijcev ter bo zahtevala, naj izpušte iz zaporov vse v Nemčiji v daljši zapor obsojene Belgijce.

= Alzacija-Lorena simbol zmage. Budimpeštanski »Pesti Naplo« objavlja razgovor svojega švicarskega dopisnika s princem Aleksandrom Hohenlohe, bivšim cesarskim namestnikom v Alzaciji-Loreni. Na vprašanje, kako si more predstavljati rešitev alzaško-lorenskega problema, je princ odgovoril: O rešitvi se sedaj ne more govoriti. V Nemčiji neče nobena stranka ničesar slišati o odstopu dežele, a Francozi odklanjajo vsako kompromisno rešitev. Francozom gre za visoko moralno vprašanje, Nemčiji tudi za gospodarsko vprašanje velike važnosti. Konstatovati moram, da je Alzacija-Lorena postala za obe stranki simbol zmage. Pred vojno bi se bila Francija zadovoljila z dalekosežno avtonomijo, sedaj je vprašanje Alzacije-Lorene v zvezi z vprašanjem zmage in edino s tem vprašanjem.

= Novi znak in prapor ruske republike. Peti vsruski kongres sovjetov je sprejel in odobril obliko novega ruskega znaka in prapora. Znak »rusk socialistične federativne sovjetske republike« predstavlja: Dve počez položeni roki, nad njima zlati srp in kladivo v zlatih solnčnih žarkih, vse to obdano z vencem klasov. Z napisi: »Rossijskaja Socialističeskaja Federativnaja Sovjetskaja Respublika« in »Proletarij vsjech storon sojedinajtes!« Vse to je na rdeči podlagi. — Trgovski, mornarski in vojni prapor pa ima na krvavo rdečem platnu zgoraj v levem kotu zlate črke: R. S. F. S. R. ali celo ime: »Rossijskaja Socialističeskaja Federativnaja Sovjetskaja Respublika.«

= Beli teror. Proti finskim rdečim revolucionarjem je pisalo nazadnjaško časopisje cellega sveta na najslabši način, imenovalo jih je nasilnike, lopove, pijance, roparje, skratka »huligane«. Finska sodišča morajo in tudi delajo zelo hitro, da bi končala 80.000 procesov proti rdečim gardistom. Posebno proti trem »huliganom (zločincem)« iz Abo-ja besni belo časopisje, in radi tega bi bilo dobro, da zvemo, kakšni so ti strašni ljudje. Dva izmed njih sta bila profesorja na najstarejšem učiteljskem v mestu, na švedski klasični gimnaziji. Eden od teh revolucionarjev se imenuje dr. Jurij Boldt, drugi je magister Hjalmar Ecklund in tretji Gunnar Mörm. Dr. Boldt je bil fantast in idealist, prepričan revolucionar in goreč govornik; poraz finskega gibanja ga je popolnoma uničil. Zdravili so ga nekaj časa kot duševno bolnega v bolnišnici in tu je pred nekoliko dnevi umrl na posledicah predobnega oskrbovanja predno so ga mogli gospod postaviti obsoditi. — Ecklund je bil socialist, a ni hvalil vstaje; gotovo je toliko, da je v svojem uradu kot upravitelj mestnih financ bil prepošten človek in se je odlikoval kot humanist (človekoljub). Ne glede na to, da so našli njegove račune v najlepšem redu, so ga v sredi aprila vrgli v ječo in bo najbrž obsojen na več let zapor. Končno Mörm je bil glavni urednik socialističnega lista »Arbetet«. Je kmečki sin, študiral je glasbo in je bil učitelj petja na ljudskih šolah; tega zaslužnega moža pa čaka smrt ali kvečjemu dosmrtna ječa. — Tako torej postaja slavna finska vlada ter njena bela garda z onimi, ki so se borili za vlado proletariata, za vlado socializma. A miš naj nas to ne ovira, kajti osveta se bliža vsem! Trpečim finskim sodrugom pa pošljamo pozdrave.

= Troelstrovo zaupanje v Internacionalo. Arbeiterwille poroča iz Geneve: Troelstra, ki je prišel v Genevo, je izjavil zastopnikom časopisja naslednje: Danes se vedno bolj približuje ura, v kateri se zdi, da je mednarodna delavska konferenca neobhodno potrebna, ker more le ona preprečiti celotni propad Evrope. Za konferenco so potrebni naslednji pogoji: Člani konference morajo staviti svoje narodne interese med pogajanjem šele v drugi vrsti in prevladovati mora mednarodni duh. Ako konferenca izjavi, da se strinja z zahtevami zadnje londonske konference, sem popolnoma Hendersonovega mnenja, kateri zahteva, da priredi proletarij manifestacijo za zvezo narodov, da se narodi vseh držav sprijaznijo s to mislijo. Glede Alzacije-Lorene bi utegnili odstraniti konferenca marsikako napačno razumevanje. Za begijsko vprašanje bi bila konferenca velike važnosti, ker bi utegnili doseči neodvisnost in popolno vpostavitve te države. Nemška stranka bi se gotovo zavzela za to idejo. Ako se konferenca izjalovi, potem pomeni to šesto, sedmo ali celo nedogledno vrsto nadaljnjih vojnih let.

— **Boje se miru.** Francoski in angleški listi, ki se zavzemajo za nadaljevanje vojne, gledajo z neko skrbjo na Nemčijo, kakor bi se bali, da bi nastal v Nemčiji preobrat v sedanjem vojnem razpoloženju in se ne bi pričela tam nova »mirovna ofenziva«. Tako piše Albrecht Capus v klerikalnem »Figaro«: Zadnji vojaški dogodki so popolnoma spremenili položaj. Pri naših sovražnikih je razburjenje tako veliko, da bo igrala pri njih mirovna politika kmalu zelo znatno vlogo. Glavna misel Nemcev bo v kratkem ta, da se doseže mir diplomatskim putem.

— **Se nikdar bližje zmagi.** Glasom poročil iz Londona pripravlja Lloyd George oklic, katerega bodo vsi vodilni državni entente razglasili narodom alirancev. V oklicu se ententni narodi pozivljajo, naj vztrajajo, »ker se nikdar niso bili bližje zmagi, kakor sedaj«.

— **Enver-paša šef turškega generalnega štaba.** Sultan je imenoval vojnega ministra Enver-pašo za načelnika turškega generalnega štaba. Enver-paša je, kakor znano, rodom Poljak.

— **V Jeruzalemu** so slovesno položili temeljni kamen hebrejskemu vseučilišču na gori Skopus. Pri slavnosti je bil navzoč angleški vrhovni poveljnik general Allenby. Navzoči so bili tudi zastopniki francoskih in angleških oddelkov v Palestini in odposlanstva palestinskih in egipčanskih judov. Položili so dvanaest kamnov v znamenje dvanaestih judovskih rodov. Na novem zavodu ustanove učne stolice skoro vsem strokam vede, med njimi tudi arabščini.

Dopisi.

Iz Gorenjskega nam piše sodrug: Naš »Naprej« čvrsto reže ledino, žal le, da se naši delavci premalo zanimajo zanj. Vsak delavec bi moral biti naročnik! In koliko jih je?! Pridem k tovarišu in ga povprašam: kaj bereš? Po navadi dobim odgovor: **da nič!** Ko ga opozorim na delavski dnevnik »Naprej!« — odpre oči, češ, kaj tudi ta izhaja. Ko mu dopovem, kako potreben je delavski list za delavca, že imam naročnika. Sprevidel sem, da je potrebna podrobna agitacija od moža do moža, od žene do žene. Meščansko časopisje ne spada v delavsko družino! Listi, ki zastopajo težnje kmetov, trgovcev, prekupčevalcev niso za delavskega človeka. Priporočam sodrugom, da gredo z menoj vred na agitatorično delo za naš dnevnik. Pridobivajmo delavce za čitatelje delavskega dnevnika.

Jože P.

Dnevne vesti.

— **Nadrobna prodaja moke in mletvenih izdelkov.** Kranjska deželna vlada razglasa: Določila §§ 2. in 7. ukaza z dne 14. februarja 1917. l., dež. zak. št. 7, in ukaz z dne 25. maja 1917. l., dež. zak. št. 26, se razveljavljata. § 2. ukaza z dne 14. februarja 1917. l., dež. zak. št. 7, naj se zanaprej glasi tako: § 2. Za nadrobno prodajo mletvenih izdelkov se določajo za kilogram naslednje prodajne cene: moka za peko »ogrška« 2 K 58 vin., pšenični zdrob 1 K 58 vin., pšenična moka za kuho 1 K 58 vin., pšenična krušna moka 1 K 06 vin., ržena enotna moka 1 K 06 vin., ajdova moka 1 K 58 vin., ječmenova krušna moka 1 K 06 vin., koruzni zdrob 1 K 58 vin., koruzna moka 1 K 06 vin., ovseni riž 1 K 58 vin., ješprenj 1 K 58 vin., prosena kaša 1 K 58 vin. — Te cene veljajo za kraje, ki so oddaljeni do pet kilometrov od železniške prejemne postaje. V krajih, oddaljenih več kot pet in do deset kilometrov, se zvišajo za nadrobno prodajo za en vinar pri kilogramu, in v krajih, oddaljenih več kot deset kilometrov, še za en vinar.

— **Izdelovanje in razpečavanje kruha in peciva.** Deželna vlada razglasa: § 6. razglasa z dne 19. januarja 1918. l., dež. zak. št. 6, se razveljavlja in naj se zanaprej glasi tako: Cena po določenih § 5. izdelanega kruha s težo 600 gramov se določa na 64 vin. — Peki in prodajalci kruha so dolžni na zahtevo oddajati kruh v najmanjši teži 60 gramov za ceno 7 vinarjev.

— **Vžigalice se zopet podražijo.** Obenem s povišanjem blagovnih tarifov bodo zvišali s 1. septembrom tudi cene vžigalic, tako da bo stala škatlica vžigalic potem povprečno 10 v.

— **Tudi šolske knjige se podražijo.** Z novim šolskim letom se podražijo šolske knjige za 25 do 50 odstotkov. Za vzrok se navaja veliko podražanje papirja, čigar cena je poskočila za 500 oziroma 600 odstotkov.

— **Tretji brezmesni dan** torej res uvedejo z dnem 19. t. m. Brezmesni dnevi bodo ponedeljek, sredo in petek.

— **Polna krušna racija v Pragi.** Z današnjim dnem dobiva Praga zopet polno dnevno krušno racijo.

— **Ustanove in podpore za učence obrtnih državnih učnih zavodov.** Kranjsko deželno društvo c. kr. avstr. zaklada za vojaške vdove in sirote nam sporoča: C. kr. ministrstvo za javna dela je z odlokom z dne 8. aprila t. l. št. 10.393 XXI b odredilo, da se je ozirati pri oddaji državnih ustanov in podpor na učence na obrtnih državnih učnih zavodih pri sicer enakih okolnostih na one učence, ki morejo dokazati, da so pohvalno opravljali vojaško službo pred sovrážnikom ali so bili pa med isto ranjeni, ne da bi bili vsled tega vojni pohabljeni v smislu § 9. cesarske naredbe z dne 7. decembra 1916, drž. zak. št. 364, in da se je v jednaki meri ozirati na one učence, katerih očetje so v tej vojni padli.

— **Shod vrststavnih delavcev** se je vršil včeraj v hotelu Ilirija pod predsedstvom sodr. Ruparja. Na shodu je poročal sodr. Kopač, kateri je v daljšem govornem govoril o razmerah te kategorije na železnici ter o gibanju, ki se sedaj vrši za zboljšanje obstoječih razmer. Povedal je, kako razburjenje je med delavci in ni izključen resnejši boj, ako se delavskim zahtevam ne ugodijo. Slednjič je pozivljajal delavce, naj se oklenejo svoje organizacije, da bodo za pripravljeni. Obenem je naloga zveznega delavstva, da čita delavsko časopisje. Slednjič so govorili še razni sodrugi, nakar se je shod zaključil.

— **Tatvina.** Nekemu trgovcu je bila na glavnem kolodvoru v Ljubljani v gnječi, ko se je hotel odpeljati iz Ljubljane proti Zidanemu mostu, ukradena denarnica z vsoto 8000 krom.

— **Povratek Ekspoziture** c. kr. ravnateljstva državnih železnic v Trstu se izvrši v drugi polovici meseca avgusta t. l., tako da bo ravnateljstvo zopet nerazdeljeno, normalno uradovale v Trstu z dnem 1. septembrom 1918.

— **Odprave prekega soda v judenburškem okraju.** Dne 13. maja so razglasili v judenburškem sodnem okraju preki sod radi zločina upora. Odpravili pa so ga šele 12. t. m. Dolgo je trajalo, predno so oblasti uvidele, da je preki sod nepotreben; no, pri nas vislice raje postavljajo kot pa jih odpravljajo.

— **Smrtna nesreča.** Dne 7. t. m. je vozil skozi postajo Ponikve neki vojaški vlak. Dva vojaka, ki sta izstopila in se malo zamudila, sta hotela skočiti na vlak, ki se je že pomikal naprej, pri čemer sta padla pod vlak. Oba ponesrečenca so v obupnem stanju prepeljali v bolnico v Celje.

— **Pomiloščen** je na dosmrtno ječo gozdar J. Ausserhofer iz Čač, ki je bil od celovške porote obsojen na smrt. Dne 9. septembra 1917. je hotel dati svojemu tovarišu Preverčiču v kavi strupa. Kavjo je izpila veleposesnikova žena pl. Schneditz, ki je vsled zastrupljenja kmalu nato umrla. Zločin se je svoj čas zgodil na Dobraču.

— **Stotnik, obdolžen umora, oproščen.** Ogrski stotnik Maksimilijan Wolfgang, aktivni častnik je bil obtožen umora in se je moral zato zadnje dni zagovarjati pred graškim divizijskim sodiščem. Ustreliti je dal korporala Tušaka, 87. pp. iz preprostega vzroka, ker ni hotel izpolniti navadnega družabnega povelja nekega četovodje, s katerim je bil osebno v prijateljskih odnosih. O krivdi, ki se ne more zagovarjati in opravičevati torej ni nobenega dvoma. In kljub temu je stotnika Wolfganga vojaško sodišče oprostil. Ta stotnik je smatral svoj čin za opravičeno dejanje, in je s ponosom dejal: »V Srbiji sem jih še več postrl pa se ni zato nikdo brigal«.

— **Za 700.000 kron ukradenega blaga.** V trgovsko pisarno »Vindobona« v Dunajskem IX. okraju so vlomili te dni neznani zločinci in odnesli od tam blaga, posebno svile za 700.000 K.

— **Da, da, lakota...** Na Dunaju je izginila pred kratkim vsa delavska družina Fabiš: starši in dve deklici. Dolgo časa so trpeli lakoto. Dekleti sta bili belo oblečeni, ko so odšli od svojega ubornega doma vsi žalostni in potrti. Skoro vse, kar so še imeli v stanovanju, so prodali, da so si kupili malo živila. Vse je bilo končno izčrpano, edini up je ostala — Donava. Čez nekaj dni so potegnili iz vode vse člane družine.

— **Na Dunaju je prodala svoje lastno hčer** učiteljica francoskega jezika Doroteja pl. Albuquerque. Mož je na fronti, pouka v francoščini ni, beda je velika. Za par tisoč kron je prodala svojo hčer neki »gospe« Heršmanovi, ki ima zveze z visokimi gospodi. Sodnija je obsodila Francozinjo na pet mesecev ječe.

— **Češki otroci na Hrvaško.** Izmed 80.000 avstrijskih otrok, ki odidejo na Ogrsko v prehranjevanje, jih odpade na Češko 20.000, toda samih Nemcev. Zato se je pričela od češke in hrvaške strani akcija, ki gre za tem, da bo sprejela Hrvatska večje število čeških otrok v prehranjevanje.

— **Na Ogrskem zvišajo vojaške blagovne tarife,** za 60 odstotkov in sicer s 1. septembrom. To je sedaj drugo povišanje vojaških blagovnih tarifov med vojno.

— **Ogrski premogovni rudniki** so proizvajali v prvem polletju letošnjega leta 44.884.140 stotov črnega in ružavega premoga, za 1.951.000 stotov manj, kakor lansko leto.

— **Vojna in epidemije.** V »Züricher Post« piše profesor Feilbogen o pomenu španske bolezni. Razširjenje te bolezni po celi Evropi je nepobiten dokaz, da Evropa ni več varna pred razširjanjem in nastankom epidemij. Vojna je povsod oslabilila zdravstvene ukrepe. Profesor sviri pred hudo nevarnostjo, ki bi lahko nastala, ako bi pridiivjala nekega dne v Evropo orientalska kuga, ki ravno v teh dveh zahteva na tisoče smrtnih žrtev na Kitajskem; ista nevarnost preti od strašne pljučne bolezni, jetike ali pa od kake druge nove epidemije, ki bi je rodila vojna. Konča s pozivom: »Končajte vojno, dokler je ne konča kak kužni bacil!« Glas vpijočega v puščavi!

— **Češki in poljski vojaški listi v Sibiriji.** V Vladivostoku so začeli izdajati Čehi svoj službeni vojaški list, ki prinaša tudi francoske članke. V Harbinu pa izdajajo Poljaki svoj vojaški list.

— **Kurent.** Danes je pričel izhajati satirično-humoristični list »Kurent«. Prva številka obsega 16 strani ter je bogato ilustrirana, na predzadnji strani pa ima namesto risbe — značilno belo liso. Kurent bo izhajal odslej redno po dvakrat na mesec. Naročnina znaša do konca tekočega leta 10 kron. »Kurent« se dobi v vseh slovenskih knjigarnah, naroča pa se v upravnistvu »Kurenta«, Stari trg »Zvezna tiskarna«.

— **Rekord v zračni pošti.** Ameriški poročnik Stephan Bousal je dosegel v zračni pošti nov rekord. Preletel je s svojim letalom iz Novega Jorka v Filadelfijo v 40 minutah; s seboj je imel 175 kilogramov pisemske pošte.

Iz stranke.

Sodrugom in sodruginjam po Sp. Štajerskem. Dne 25. avgusta pop. se vrši v Celju deželna konferenca sodrugov in sodruginj Sp. Štajerske. — Naj vse organizacije pošljejo svoje zastopnike!

V Celje. 25. avgusta dopoldne se vrši v gostilni Plevčak v Gaberjah pri Celju konferenca sodrugov iz Celja in okolice. Začetek ob 8. uri zjutraj.

Dnevni red: a) organizacija stranke v Celju in okolici — poroča sodr. Petejan iz Ljubljane; b) tisk — poroča sodr. Ant. Kristan iz Ljubljane; c) ustanovitev konzumnega društva za Spodnje Štajersko — poroča sodr. Ant. Kristan. — **Pridite vsi!**

Deželna konferenca jugoslov. soc. dem. stranke na Štajerskem.

V zmislu strankinega pravilnika sklicujemo na 25. avgusta v Celje — **gostilna Plevčak, v Gaberjah** — deželno konferenco sodrugov in sodruginj s sledečim dnevnim redom: a) poročilo o stanju političnih, strokovnih in gospodarskih organizacij na Sp. Štajerskem. Poročata sodr. Ignacij Sitter iz Trbovelj in Josip Kopač iz Trsta; b) organizacija in taktika stranke — poročata sodr. Josip Petejan iz Ljubljane in Mihael Čobal iz Zagorja; c) tisk — razširitev »Napreja«, »Delavca«, »Železničarja« po Sp. Štajerskem — poročajo ss.: Karol Malovrh iz Hrastnika in Josip Petejan iz Ljubljane; d) gospodarska organizacija delavskega ljudstva — poročata sodr. Anton Kristan iz Ljubljane in J. Pečnik iz Zidanega mosta. — Začetek konference ob 2. uri pop. Pristop imajo zastopniki političnih, strokovnih in gospodarskih organizacij. Prijave na sodr. Josipa Petejana, uprava »Naprej«. — V Ljubljani, dne 10. avgusta 1918.

Izvrševalni odbor.

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 15. avgusta. O septemborskem zasedanju državnega zbora, ki naj razpravlja o davčnih predlogih, se veliko govori; posebno v vrstah gospodskih zborni-

čarjev in slovanskih strank pa se čuje mnenje, naj bi se o davčnih predlogih razpravljalo raje v jesenskih zasedanjih parlamenta, ki naj se prično v oktobru. V to je določen menda 15. oktobra. Odseki pa naj se prično posvetovati že začetkom oktobra.

Načrti za ustavno reformo.

Praga, 15. avgusta. »Čeh« sporoča iz zanesljivih virov: Vsled prizadevanja redanega ministrskega predsednika, barona v. Hussareka zadobe ustavne reforme konkretno obliko. Pri tem se opira ministrski predsednik na zaupanje krone in dela tozadevno skupno z zapniki gosposkozbornične desnice in z uglednimi osebnostmi vseh narodov (!). Baron Hussarek namerava preobraziti Avstrijo v konfederacijo narodnih držav, nemške, poljske, češke, jugoslovanske in ogrske države. Za reformo v tem zmislu so tudi poljski in jugoslovanski politiki. K posvetovanjem ustavne komisije bodo povabljeni razen uglednih parlamentarcev tudi znameniti zastopniki znanosti, industrije, trgovine in narodnega gospodarstva vseh narodov. Delo bo baje hitro napredovalo. Novo ustavo bo izvedlo ministrstvo, ki mu bodo zaupali vsi narodi in ki ga bo vodil politik splošno poznane objektivnosti in spoštovanja. Čuje se ime profesorja Lamascha, ki mu gre menda glavna zasluga pri načrtih za novo ustavo. »Venkov« je povprašal poslanca Stančka glede teh vesti. Stanček je izjavil, da stoji ministrski predsednik na stališču, ki ga nareka državni interes, da se mora sedaj končno že napraviti red. Do tega vodita po njegovem mnenju le dve poti. Stranke se morajo z vlado in medseboj sporazumeti, ali pa mora država poslušati sodbo poučenih in politično ne angažiranih mož in na podlagi teh informacij napraviti red. S tem misli ministrski predsednik očitno na oktroa. Poslanec Stanček je rekel, da se Čehi z vlado ne morejo pogajati, ker se jim ta ne zdi zaupanja vredna. Ravno tako tudi ne z Nemci in Madžari.

Izgređi v Pilznu.

Praga, 15. avgusta. Kakor znano, so bile meseca avgusta lanskega leta povodom nemirov v Pilznu oplenjene številne trgovine, tako da je znašala škoda nad poldrugi milijon kron. Bivši minister notranjih zadev grof Toggenburg je obljubil primerno odškodnino. Sedaj se je oškodovanim trdilo izplačala odškodnina v znesku 400.000 kron.

Ogrski mlini ustavili obrat.

Budimpešta, 15. avgusta. Večina ogrskih paromlinov je, kakor poroča »Az Ujsag«, vsled pomanjkanja premoga morala ustaviti obrat. To je tem bolj obžalovati, ker so reke zadnje dni narasle tako, da ni bilo mogoče spraviti žitne transporte čim hitreje v Budimpešto.

Posvetovanje v nemškem glavnem stanu.

Berlin, 14. avgusta. Na sestanku v nemškem glavnem stanu gre v prvi vrsti za ureditev poljskega vprašanja in v zvezi s tem za razne kandidate. Razpravljalo pa se bo tudi sploh o vzhodnem vprašanju, zlasti o položaju v Veliki Rusiji, kjer je napredovanje Čeho-Slovakov spravilo boljše v zelo nesigurnem položaju. Razmotrivalo se bodo zadeve baltičkih pokrajin in tudi o kurzu na Litvi in na Finskem bo treba primernih ukrepov. Računa se na definitivne odločitve. »Vossische Zeitung« poroča, da se v političnih krogih namerava končna ureditev poljskega vprašanja, a kakor list zatrjuje ne v oni smeri, ki jo je dosle izgovarjala avstro-ogrsko monarhija.

Letalski napad na Frankfurt.

Berlin, 15. avgusta. Sovražni letalci so napadli odprto mesto Frankfurt ob Majni. Vsled bomb je bilo ubitih 12 oseb; 5 oseb je težko, večje število oseb pa lahko ranjenih.

Črnogorske zadeve.

Rim, 15. avgusta. Kakor poroča »Stampa«, je črnogorski ministrski predsednik dospel večeraj v Rim, kjer bo konferiral z ministrskim predsednikom Orlandom in vnanjim ministrom Sonninom.

Amerikanci poletje čez ocean.

Newyork, 15. avgusta. Ameriška armada pripravlja posebne letalske skupine za polet preko oceana v Evropo. Vaje na daljavo 4800 kilometrov se vrše med Degtonom in Chicagom.

Aprovizacija.

Meso na zelene izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo goveje meso po znižani ceni v soboto, dne 17. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od 1 do pol 2 štev. 1 do 200, od pol 2 do 2 štev. 201 do 400, od 2 do pol 3 štev. 401 do 600, od pol 3 do 3 štev. 601 do 800, od 3 do pol 4 štev. 801 do 1000, od pol 4 do 4 štev. 1001 do 1200, od 4 do pol 5 štev. 1201 do 1400, od pol 5 do 5 štev. 1401 do 1600, od 5 do pol 6 štev. 1601 do 1800, od pol 6 do 6 štev. 1801 do 2000, od 6 do pol 7 štev. 2001 do 2200, od pol 7 do 7 štev. 2201 do konca.

Oddaja mesa. Jutri, v soboto, dne 17. t. m. bodo oddajali mesarji po 10 dlkg mesa na osebo.

Namočena polenovka na zelene izkaznice B štev. 1601 do 2000. Stranke z zelenimi izkaznicami B štev. 1601 do 2000 prejmejo namočeno polenovko v soboto, dne 17. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 2 do 2 štev. 1601 do 1730, od 2 do pol 3 štev. 1731 do 1860, od pol 3 do 3 štev. 1861 do 2000. Stranka dobi za vsako osebo četrt kg namočene polenovke, kar stane 30 v. Stranke naj pripravijo drobiž.

Sladkor in kavina primes na zelene izkaznice A. Stranke z zelenimi izkaznicami A prejmejo sladkor in kavino primes v soboto, dne 17. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: Od 3. do 4. št. 1 do 200, od 4. do 5. št. 201 do 400, od 5. do pol 6. št. 401 do konca. Stranke dobi za vsako osebo po pol litra kristalnega sladkorja in četrt kg kavine primesi, kar stane skupaj K 1.50. Prinesite s seboj dovolj velike lonce za sladkor in pripravite drobiž.

Razno.

* **Cene oblek pri nas in v Nemčiji.** »Voss. Ztg.« primerja cene, ki jih zahtevajo v Nemčiji in v Avstriji za obleke. Ko je zahteval neki krojaški zavod v Nemčiji 1000 mark za obleko je to izzvalo v časopisju take proteste, da se je začel oni zavod opravičevati, da ni še nikoli zahteval za moško obleko takih cen, pa da se je hotel v tem slučaju iznebiti onega človeka ki je znan, da ne plačuje rad. V Berlinu je cena 1000 M (1450 K) za moško obleko izključena. Fina gosposka moška obleka stane 600 do 700 M (900 do 1000 K); v najvišjem slučaju 800 M (1200 K) in v tem slučaju je obleka iz blaga, kupljenega pod roklo za 120 do 130 M (180 do 195 K) meter. Kako pa je v Avstriji? Tu je pa cena oblek sploh najvišja in kot poročajo nemški listi, je bila tudi že pred vojno vedno višja kot drugod. V Nemčiji že pravijo, da si ne morejo nižji sloji preskrbeti obleke, kaj pa pri nas, ko so še plače toliko nižje?!

* **Bacil influence povzročitelj španske bolezni.** Ravnatelj budimpeštanske očesne klinike Herr je dokazal, da povzročja španske bolezni isti mikroorganizem (bacil), ki je vzrok influence.

Za tisk. sklad »Napreja« so poslali ti-le sodrugi železničarji iz Škofje Loke: Kovač K 1.50, Košir K 1.50, Tonja K 1, Zupan K 1, Lavter K 1, Ahačič K 1, Kržičnik K 1, Omejc K 1, Rajgel K 1, Košir mlajši 60 v, Lešek 50 v, Pakoren 60 v, Lukazar 50 v, Ivan 50, Amern 50 v, Berčič 40 v, Zargar 40 v, Hafner 40 v, Vilfan 70 v, Feredar 40 v, Jugović 30 v, Hafner 20, Lampergar 20 v, Skepaj K 15.70, Celjski sodrugi nabrali na kovinarskem shodu dne 11. t. m. K 16.16, Mlakar Josip, Jesenice K 6, Erlach Ivan iz Tržiča K 20, Pečnik Josip, Zidan most K 12.06, Skepaj K 69.92. Vsem darovalcem lepa hvala!

izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petelan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Konz. društvo za Spod. Štajersko s sedežem v Celju

vabi vse, ki se zanimajo za ustanovitev konzumne zadrage v Celju z delokrogom po Spodnje Štajerskem, na

ustanovno zborovanje

ki se vrši

dne 25. avgusta ob 11. uri dopoldne v gostilni Plevčak v Gaberjah pri Celju.

Dnevni red:

- pomen konzumne zadrage;
- čitanje pravil;
- pristop v društvo;
- volitev načelstva;
- volitev nadzorstva;
- raznoterosti.

Pripravljalni odbor.

Prvovrstno trgovsko podjetje v Trstu išče

: korespondenta :

za nemški jezik večšega stenografije in strojepisja ter italijanščine. — Ponudbe pod šifro „Korespondent“ na upravo „Napreja“.

Srbenje
Garje
Lišaj
Kraste

Najzanesljivejše sredstvo proti temu je

PARATOL

domače mazilo,

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno. Velik lonček K 5; rodbinski lonček K 9. PARATOL-PRASEK varuje občutljivo kožo. Škatlja stane K 3.

Oboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri

Paratol delavnice lekarnarja **Ulmer**, BUDAPEŠTA VII-11., ROZSA UTCA 21.

GORICA - F. Batjel - LJUBLJANA - Stalna ulica 2-4 Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

Je s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne sve-
tilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

— Delniška glavica —
K 10,000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fond okrogle
K 2,000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarične dobave in devoljuje
— aprovizacijske kredite —